

Wat?

Een website is een communicatiemiddel dat wordt ingezet om **online informatie en diensten aan te bieden**. Vandaag de dag neemt het internet een steeds prominentere plaats in binnen de samenleving. Websites zijn dan ook uitgegroeid tot een erg belangrijke bron van informatie. Ook hoger onderwijs instellingen bieden informatie en diensten aan via hun website.

Websites kunnen tekst, afbeeldingen, video, audio en webforms bevatten.

Waarom en voor wie?^{1,2,3,4,5}

Een website inclusief ontwerpen heeft als voordeel

- **dat iedereen de informatie begrijpt** en gemakkelijk jouw diensten terugvindt. Je zet in op duidelijke taal en op een duidelijke structuur die een positieve impact hebben op de gebruikerservaring.
- **dat iedereen jouw website met plezier bezoekt:** de inhoud spreekt jouw doelgroep aan, de taal is respectvol en open.
- **dat iedereen toegang heeft tot de informatie en diensten**, ongeacht mogelijke beperkingen, andere moedertaal of andere achtergrondkenmerken). Hiermee ben je meteen ook in lijn met de regelgeving omtrent digitale toegankelijkheid.

Zo kan **iedereen** jouw informatie raadplegen en gebruik maken van jouw

diensten en heb je een website die voldoet aan de normen op vlak van toegankelijkheid.

Regelgeving digitale toegankelijkheid

Alle websites en mobiele applicaties van overheidsorganisaties moeten voldoen aan de voorwaarden van de Europese Norm voor digitale toegankelijkheid (EN 301 549). In deze norm staan eisen waaraan je website moet voldoen om toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Deze eisen zijn vertaald in richtlijnen door de WCAG. Momenteel is WCAG 2.1. van kracht en in België dient het niveau AA minimum behaald te zijn.

Een duidelijke website^{2,3,6,7}

- **Korte alinea's** | Houd alinea's kort. Het is aangeraden je te houden aan 5 zinnen per alinea, 100 woorden per alinea.
- **Taal** | Schrijf actief, duidelijk, eenvoudig. Zorg dat jouw website door alle bezoekers te begrijpen is, ongeacht hun achtergrond, moedertaal of mogelijke beperkingen. Let op woordkeuze, structuur en tekstopmaak. Tips voor duidelijke taal vind je terug in de leidraad inclusieve communicatie, in het onderdeel '[Hanteer duidelijke taal](#)'.
- **Vat samen** | Voeg samenvattingen toe. Die kan je visueel laten onderscheiden van andere alinea's, zodat wie jouw tekst scant ook snel naar de samenvatting kan gaan om de essentie mee te hebben.
- **Afbeeldingen** | Voeg afbeeldingen toe ter verduidelijking.

Afbeeldingen kunnen de betekenis van je tekst ondersteunen. Vermijd afbeeldingen die de aandacht afleiden. In de leidraad inclusieve communicatie en evenementen, in het onderdeel '[Ga voor heldere afbeeldingen](#)' vind je een handige checklist.

- **Audio en video** | Zet duidelijk audio en videomateriaal in. Een slecht verstaanbaar geluidsfragment, daar heeft niemand wat aan. Tips vind je terug in de leidraad inclusieve communicatie en evenementen, in het onderdeel '[Inclusieve audio en video](#)'.
- **Structuur** | Sommige personen met een beperking kunnen niet zomaar 'freewheelen' of bladeren. De lengte en plaats van stukken tekst bepalen de leesbaarheid. Zorg ervoor dat websites een logische structuur hebben, dat tekstblokken niet te lang zijn en houd rekening met de leesvolgorde.
- **Navigatie** | Zorg ervoor dat mensen snel hun weg vinden op de website. Gebruik bijvoorbeeld een overzichts balk bovenaan die duidelijk maakt in welke laag/waar op de website je je bevindt. Neem alleen nuttige items op in de navigatiebalken.
- **Navigatieblokken** | Gebruik duidelijke en ondubbelzinnige titels, kies voor consistentie in de opmaak van koppen, en wees consequent in de naamgeving (bijvoorbeeld module 1: titel, module 2: titel of deel 1: titel, deel 2: titel; maar niet: module 1, deel 2).
- **Paginatitel** | De webpagina heeft een informatieve paginatitel.
- **Pop-up vensters** | Vermijd pop-up vensters: zij leiden de aandacht af van de essentie en kunnen niet door alle doelgroepen gemakkelijk gesloten worden.
- **Instructies** | Vermijd bij instructies te verwijzen naar vorm, grootte, kleur of visuele locatie, bijvoorbeeld: 'klik op de vierkante knop

om door te gaan'. Probeer liever naar tekst te verwijzen: 'klik op volgende om door te gaan'.

- **Invulformulieren** | Maak duidelijke [invulformulieren](#): markeer de verplichte velden. Geef foutief ingevulde velden aan met bijvoorbeeld een rode kleur, vette tekst of de vermelding 'Fout'. Vermeld ook waarom de gegevens fout zijn (bijvoorbeeld 'Jouw telefoonnummer mag enkel uit cijfers bestaan'). Zorg ervoor dat de gebruiker fouten in een formulier kan corrigeren zonder alles opnieuw te moeten invoeren.
- **Doorklikken** | Zorg ervoor dat informatie snel en gemakkelijk toegankelijk is zonder dat je al te veel moet doorklikken.
- **Duidelijkheid** | Verplaats je in de positie van de eindgebruiker, bijvoorbeeld de student. Is alles duidelijk, zijn de verwijzingen duidelijk, is alles makkelijk te vinden en is het duidelijk waar je terecht kunt met vragen en problemen?

Een intuïtieve website^{8,9,10,11}

- **Inhoud** | Stem de website af op de doelgroep. Het is belangrijk om de juiste boodschap bij de juiste doelgroep te brengen. Weet je wat jouw doelgroep verwacht van de website?
- **Aanspreking** | Spreek mensen met hun voornaam aan als je deze kent. Wanneer gebruikers een persoonlijk account hebben kan je bijvoorbeeld met [user] hun gebruikersnaam oproepen en bovenaan de pagina zetten, "Welkom [user]". Je verhoogt hiermee de betrokkenheid.

- **Taal |** Gebruik de juiste verwoordingen bij het verwijzen naar gender, etniciteit, religie, huidskleur, handicap. Raadpleeg tijdens het proces leden van verschillende gemeenschappen als je niet zeker weet hoe je een specifieke groep moet aanspreken. Consulteer de leidraad inclusieve communicatie en evenementen om [de juiste woorden te kiezen](#).
- **Beeld |** Gebruik afbeeldingen, video en audio die jouw doelgroep aanspreken, waarin ze zichzelf herkennen. Een aantal nuttige tips vind je terug in de leidraad inclusieve communicatie en evenementen: '[Kies beelden die bij de doelgroep passen](#)'.
- **Invulformulieren |** Maak respectvolle invulformulieren. Tips om inclusief gegevens te verzamelen vind je in de fiche inclusieve enquêtes.
- **Zoekfunctie |** Integreer een zoekbalk. De doelgroep kan in functie van zijn nood specifiek op zoek gaan naar een antwoord.
- **Feedback |** Voorzie de mogelijkheid feedback te geven, over de inhoud, de formulering of de toegankelijkheid van de website. Door deze informatie te verzamelen en er rekening mee te houden zet je in op betrokkenheid.
- **Kleurenpalet |** Vermijd een té mannelijk of vrouwelijk kleurenpalet en ontwerp om bezoekers die zich niet identificeren met het geslacht weg te jagen. Kies liever neutrale tonen.

Een toegankelijke website^{2,3,5,6,11,12,13,14,15,16}

- **Norm** | Momenteel is WCAG 2.1. van kracht. In België schrijft de wetgeving de standaard AA voor.
- **Structuur** | Gebruik de vaste structuur. Een website bestaat uit een head en een body. Vaak integreer je ook een footer. Met een duidelijk opgebouwde html of een correct gebruik van de aanwezige structuurelementen vergroot je de toegankelijkheid van de website.
- **Responsive design** | Maak de website mobile friendly. Zorg ervoor dat de inhoud duidelijk wordt weergegeven op een smartphone en/of tablet.
- **Scrollen** | Horizontaal scrollen wordt vermeden, ook wanneer er ingezoomd wordt.
- **Softwarecompatibiliteit** | Zorg voor compatibiliteit met ondersteunende software. Ingebouwde voorleessoftware in de website kan de toegankelijkheid voor specifieke doelgroepen bevorderen, maar is niet noodzakelijk een volledige toegankelijkheidsoplossing:
  - Personen met een ernstige leesbeperking hebben meestal al toegang tot ondersteunende software.
  - Het is mogelijk dat ingebouwde leessoftware bepaalde inhoud niet of slechts gedeeltelijk kan lezen.
  - Om een deel van de website voor te lezen moet je dat deel selecteren met een muis, wat toegankelijkheidsproblemen kan veroorzaken.
- **Browsercompatibiliteit** | Maak je website met verschillende browsers. Indien niet, vermeld duidelijk welke browser gebruikt

moet worden bij het openen van de website.

- **Taal |** Geef duidelijk in de code aan in welke taal de site is, zodat Google een vertaling kan voorstellen als je er zelf geen voorziet, voorbeeld `<html lang “en”>`.
- **Vertaling |** Maak de website toegankelijk in verschillende talen. Vermeld letterlijk dat het een vertaling uit het Nederlands betreft, zo weet de lezer wat de brontaal is. Het origineel en de vertaling hebben dezelfde vormgeving. Op die manier kunnen lezers tussen talen switchen en de grote lijnen blijven volgen.
- **Tekst |** Maak je tekst toegankelijk: door een contrasterend kleur en het juiste lettertype te kiezen verhoog je de toegankelijkheid. Tips om je taal toegankelijk te maken vind je in de leidraad inclusieve communicatie en evenementen, [‘Maak je taal toegankelijk’](#).
- **Navigatiemogelijkheden |** Maak navigeren met een toetsenbord of alternatieve apparaten mogelijk. Websites vereisen vaak precieze muisbewegingen. Dat is niet voor iedereen mogelijk. Iedereen moet alle delen van de website kunnen raadplegen zonder te klikken.
- **Navigatie |** Gebruik in jouw website de kopteksten en stijlen, gaande van `<h1>` tot en met `<h6>`. Zo kan een schermlezer door de inhoud navigeren en kan de gebruiker meteen kiezen welke artikelen hun interesse hebben. Gebruik je geen koppen, dan wordt de website van begin tot einde voorgelezen. Je kan de koppen aanpassen qua uiterlijk.
- **Labels |** Geef knoppen en frames een betekenisvol label, zodat tekst-naar-spraakprogramma’s ze kunnen volgen.
- **Navigatielinks |** Voorzie navigatielinks, bijvoorbeeld ‘Ga naar

index' of 'Ga naar het begin van de pagina'. Zo verbeter je voor iedereen de gebruikerservaring.

- **Lijsten** | Gebruik de functionaliteit (genummerde) lijsten om een lijst op te bouwen. Gebruik geen andere karakters, zoals bijvoorbeeld een asterisk of streepje om een valse lijst op te bouwen. Dit wordt door voorleessoftware niet als een lijst herkend.
- **Sneltoetsen** | Voorzie een aantal sneltoetsen, bijvoorbeeld ctrl + F om te zoeken.
- **Hyperlink** | Maak hyperlinks expliciet. Zet een betekenisvolle tekst bij elke link. Schermlezers lezen vaak een lijst voor van de gelinkte tekst samen met de URL waarnaar de link verwijst. Als je 5 keer "hier" als tekst gebruikt kan de gebruiker er niet uit opmaken welke inhoud gelinkt is.
- **Invulformulieren** | Verzamel je gegevens, zorg dan voor een toegankelijke webformulier. Vermijd drop down menu's. Schermlezers hebben daar problemen mee. Meer tips voor toegankelijke invulformulieren vind je in de [fiche 'inclusieve enquêtes'](#).
- **Laatste updates** | Zorg voor een lijst met 'laatste updates'. Dat is makkelijker dan wanneer een gebruiker alles opnieuw moet doorlopen.
- **Werking en laadtijd** | Het gaat om meer dan technische toegankelijkheid alleen. Een soepele werking en een snelle laadtijd zijn belangrijk. Er bestaan verschillende online tools om de laadtijd van je website te meten, bv Google PageSpeed Insights.
- **Personaliseerbaarheid** | Maak de ervaring personaliseerbaar. Zorg ervoor dat de gebruiker het lettertype of de achtergrond van de website kan veranderen (bijvoorbeeld meer contrast, minder

details, groter enz.). Voorzie een zoomfunctie.

- **Media** | Maak media toegankelijk. Denk bij afbeeldingen aan alt-tekst, contrast, kleurgebruik, bijschriften... Denk bij video's aan ondertiteling, audiodescriptie, bedieningselementen... Benoem het medium dat je inzet (afbeelding/video/audio) en geef een korte tekstuele beschrijving. [Meer tips vind je terug in de leidraad inclusieve communicatie en evenementen.](#)
- **Geen afleiding** | Vermijd stoorzenders zoals achtergrondgeluid en gifs. Gebruik je ze toch, dan moet de gebruiker ze kunnen uitzetten.
- **Up-to-date** | Onderhoud de website. Controleer regelmatig of alle links, documenten en externe URL's nog werken. Dit kan een tijdrovende taak zijn die je overlaat aan een broken link checker.
- **Time-outs** | Je waarschuwt gebruikers voor elke time-out die kan leiden tot verlies van gegevens.
- **Toegankelijkheidsverklaring** | Integreer een toegankelijkheidsverklaring: hierin geef je mee welke elementen niet toegankelijk zijn, waarom en wat de aangeboden alternatieven zijn.
- **Test** | Controleer de toegankelijkheid van je pagina's. Dat kan bijvoorbeeld met de accessibilitytest-tool.

Meer weten?

- Leer hier meer over [webtoegankelijkheid voor verschillende functiebeperkingen](#).
- Lees hier [het wat, hoe en waarom van webtoegankelijkheid volgens de Vlaamse Overheid](#).
- Lees hier over [webtoegankelijkheid in de praktijk](#), de WCAG richtlijnen in het kort.
- Raadpleeg hier de [checklist toegankelijke websites voor webredacteurs](#) van de Vlaamse Overheid.
- Bekijk hier de [WCAG 2.1 level AA-richtlijnen](#).

Referenties

- 1 Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (2019). Leidraad Universeel ontwerp, Gent: Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs, beschikbaar via <https://www.siho.be/nl/publicaties/leidraad-universeel-ontwerp>.
- 2 Flesher, S. (2017). 6 Tips For Designing Accessible eLearning. Geraadpleegd op 16 januari 2024 via <https://elearningindustry.com/designing-accessible-elearning-6-tips>.
- 3 Dienst Diversiteitsbeleid, Vlaanderen (z.d.). Digitale toegankelijkheid. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://www.vlaanderen.be/dienst-diversiteitsbeleid/digitale-toegankelijkheid>.
- 4 Stichting Accessibility (2019). Wat is webtoegankelijkheid? Geraadpleegd op 16 januari 2024 via <https://www.accessibility.nl/over-toegankelijkheid/wat-is-toegankelijkheid>.
- 5 Stichting Accessibility (z.d.). Over toegankelijkheid: verschillende handicaps. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://www.accessibility.nl/over-toegankelijkheid/voor-wie>.
- 6 W3C (z.d.). Accessibility Principles. Geraadpleegd op 14 februari 2024 via <https://www.w3.org/WAI/fundamentals/accessibility-principles>.
- 7 Metaxa-Kakavouli, D., Wang K., Landay, J. (2018). Gender-Inclusive Design: sense of belonging and bias in web interfaces.

- 8 Edwards, E. (2022). Putting the disability in DEI through inclusive imagery. Geraadpleegd op 14 februari 2024 via <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3538545>.
- 9 Blackler, A., Hurtienne, J. (2007). Towards a unified view of intuitive interaction : definitions, models and tools across the world. *MMIInteraktiv*, 13(2007). pp. 36-54. Geraadpleegd op 15 februari 2024 via <https://eprints.qut.edu.au/19116/1/c19116.pdf>.
- 10 Vinney, C. (2023). A complete guide to emotional content design. Ux design institute. Geraadpleegd op 15 februari 2024 via <https://www.uxdesigninstitute.com/blog/guide-to-emotional-content-design>.
- 11 Dienst Diversiteitsbeleid, Vlaanderen (z.d.). Webtoegankelijkheid in de praktijk. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://overheid.vlaanderen.be/webtoegankelijkheid-in-de-praktijk>.
- 12 Digitoegankelijk. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (z.d.). Praktische toegankelijkheidstips. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://www.digitoegankelijk.nl/aan-de-slag/tips>.
- 13 Leporini, B., & Paternò, F. (2002). Criteria for usability of accessible web sites. In *ERCIM Workshop on User Interfaces for All* (pp. 43-55). Springer, Berlin, Heidelberg.
- 14 Werkgroep Digitale Toegankelijkheid KU Leuven (2024). Toegankelijke webpagina's. Leuven. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://www.kuleuven.be/diversiteit/digitaletoegeankelijkheid/toegankelijke-webpaginas/index.html>.
- 15 European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2015). Richtlijnen voor toegankelijke informatie: ICT voor toegankelijkheid van informatie bij het leren (ICT4IAL). Geraadpleegd op 22 januari 2024 via https://www.european-agency.org/sites/default/files/Guidelines%20for%20Accessible%20Information_NL.pdf.
- 16 Anysurfer (2023). WCAG checklist van WebAIM. Geraadpleegd op 22 januari 2024 via <https://www.anysurfer.be/nl/documentatie/artikels/detail/webaims-wcag-2-checklist>.